

ŻYCIE NAUKI

MIESIĘCZNIK NAUKOZNAWCZY

TOM I
STYCZEŃ – CZERWIEC 1946

KRAKÓW

Redaktor MIECZYSLAW CHOYNOWSKI

Współpracownicy redakcyjni:

TADEUSZ BUKOWSKI, TOMASZ KOMORNICKI, BOGUSŁAW LEŚNODORSKI,
STEFAN OŚWIECIMSKI, ROMAN SUSZKO.

Doradczy Komitet Redakcyjny:

EUGENIUSZ BRZEZICKI, KAZIMIERZ DOBROWOLSKI, KONSTANTY GRZY-
BOWSKI, TADEUSZ LEHR-SPLAWIŃSKI, ANATOL LISTOWSKI, KAZIMIERZ
MAŚLANKIEWICZ, STANISŁAW SKOWRON.

Wydano z zasiłku Wydziału Nauki Ministerstwa Oświaty
KONWERSATORIUM NAUKOZNAWCZE PRZY TOWARZYSTWIE
ASYSTENTÓW U.J.

M—19940

Drukarnia Państwowa nr 1 — Kraków, ul. Wielopole 1.

SKOROWIDZ DO TOMU I

SKOROWIDZ autorski obejmuje wszystkich autorów i wszystkie tytuły artykułów podpisananych (kryptonimy są rozwiązane), nie obejmuje natomiast wcale streszczeń angielskich.

Skorowidz rzeczowy umożliwia odnalezienie szukanej pozycji według jej treści ogólnej, wyszczególnia jednak tylko takie zagadnienia lub instytucje, którym poświęcono przynajmniej jedną stronę (o ile nie stanowią osobnej całości); nazwy instytucji podano w brzmieniu polskim. W skorowidzu rzeczowym znajdują się również tytuły działów ŻYCIA NAUKI, działy Przeglądu prasy pominięto, jak również streszczenia angielskie.

Skorowidz autorski

- AJDUKIEWICZ, Kazimierz — Co to jest wolność nauki? 417
 ANTONIEWICZ, Włodzimierz — (W. A.) — Konferencja prehistoryków polskich 382; Związek Zawodowy Historyków Sztuki i Kultury 476
 BATOWSKI, Henryk — W sprawie Instytutu Słowiańskiego w Polsce 193; O stopniach i funkcjach naukowych w Z.S.R.R. 375
 BIAŁKOWSKI, Leon — Potrzeby starożytnictwa polskiego 191
 BIELECKI, Adam — Sprawozdanie z książki: Lancelot Hogben — *Mathematics for the million* 142
 bi, zob. LEŚNODORSKI, Bogusław
 BLATON, Jan — Głos w dyskusji 26.1. 108
 BOCHENSKI, Zbigniew — Zjazd Związku Muzeów 134
 BOCHNAK, Adam — Głos w dyskusji 26.1. 113
 BROMEK, Karol — Pokaz nowszych map topograficznych 385
 BRZEZICKI, Eugeniusz — O potrzebie rozszerzenia typologii Kretschmera 352
 BUKOWSKI, Tadeusz (th) — Sprawozdanie z książki: Karl Kiskalt — *Theorie und Praxis der medizinischen Forschung* 465
 CHOYNOWSKI, Mieczysław (mch) — Nauka wobec społeczeństwa 3; Komentarze 55; głos w dyskusji 26.1. 109—110; Nature 138; Komentarze 218; Energia atomowa i przyszłość świata 263; Jeszcze o energii atomowej 372
 CIECHANOWSKA, Zofia — głos w dyskusji 26.1. 117
 CZAPLINSKI, Władysław — Centralizacja czy decentralizacja humanistyki? 427
 DĄBROWSKI, Jan — głos w dyskusji 26.1. 104—105
 DOBROWOLSKA, Maria — głos w dyskusji 26.1. 112
 DOWJAT, Tadeusz — O reprezentację zawodową pracowników naukowych 180
 EHRLICH, Ludwik — głos w dyskusji 26.1. 110
 ERDMAN, Eugenia — Zjazd Polskiego Towarzystwa Zoologicznego 386
 FLECK, Ludwik — Problemy naukoznawstwa 322
 GASIOROWSKI, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 109
 GEBLEWICZ, Eugeniusz — głos w dyskusji 26.1. 102—103, 117
 GOETEL, Walery — Rada Naukowa 38
 GLAZOWSKA, Krystyna — Towarzystwo Filozoficzne i Psychologiczne w Lublinie 292
 GORSKI, Konrad — Toruń 284
 HAHN, Wiktor — O potrzebach bibliografii polskiej 431

- HRYNIEWIECKI, Bolesław — Polski Związek Zielarski 132; Państwowa Rada Ochrony Przyrody 135; Polskie Towarzystwo Botaniczne 204
 INGARDEN, Roman — głos w dyskusji 26.1, 108
 KLEMENSIEWICZ, Zenon — głos w dyskusji 26.1, 106; Sprawa nauki na konferencji o kształceniu nauzczyeli 206
 KŁODZINSKI, Andrzej — Sprawozdanie z książki: Juliusz Wisłocki — *Prawo rzymskie w Polsce* 314
 KOMORNICKI, Tomasz — Organizacja nauk rolniczych w Z.S.R.R. 448
 KONOPCZYŃSKI, Władysław — Zadania i potrzeby nauk humanistycznych w Polsce 84; W sprawie podrećników akademickich 217
 KOWALSKI, Tadeusz — przemówienie 26.1, 67; głos w dyskusji 26.1, 106—108
 KRAJEWSKI, Franciszek — Narodowy Instytut Postępu 475
 KRZYŻANOWSKI, Witold — Polskie Towarzystwo Ekonomiczne 380
 KULA, Witold — Sprawozdanie z książki: Witold Pogranicz — *Studia na tematy z filozofii dziejów* 408
 L. zob. LISTOWSKI, Anatol
 LESZCZYŃSKI, Stanisław — głos w dyskusji 26.1, 117
 LEHR-SPLAWIŃSKI, Tadeusz — zagajenie 26.1, 66; reasumcja dyskusji 26.1, 117
 LEŚNIAK, Jan — głos w dyskusji 26.1, 106
 LEŚNODORSKI, Bogusław (bl) — głos w dyskusji 26.1, 111—112; *Causa Universitatis Jagellonicae* 1939—1941 126; O celach związku zawodowego pracowników naukowych 186; O braku prawników w odbudowie prawa publicznego 370; Powstaje uniwersytet radiowy 377; Narodowy Instytut Postępu 467
 LIPSKA, Helena — Sprawozdanie z książki: Józef Grycz — *Bibliotekarstwo praktyczne w zarysie* 226
 LISOWSKI, Zygmunt — Poznań 45
 LISTOWSKI, Anatol (L.) — O pracy zespołowej w nauce 237; Posiedzenie Rady Naukowej 290
 LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław (slt) — Wydawnictwa (brytyjskie) 494
 LUTOSŁAWSKI, Wincenty — głos w dyskusji 26.1, 116
 MALICKI, Adam — Kilka uwag do dyskusji nad organizacją nauki polskiej — 336
 MANTEUFFEL, Tadeusz — Warszawa 48
 MAŚLANKIEWICZ, Kazimierz — Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika 293
 mch zob. CHOYNOWSKI, Mieczysław
 MERGENTALER, Jan — Parę uwag o wydawaniu prac naukowych w Polsce 276
 MICHAJŁOW, Włodzimierz — Reorganizacja życia naukowego w Polsce 117
 MICHALSKI, Ireneusz — Zakres i system antropologii 452
 MIKUCCI, Sylwiusz — O dyplomatyce 349
 MILATOWA, Stanisława — Zjazd naukowy poświęcony zagadnieniom plejstocenu 286
 MIODONSKI, Jan — głos w dyskusji 26.1, 105—106
 MOSZYŃSKI, Kazimierz — głos w dyskusji 26.1, 114
 NIWELIŃSKI, Józef — głos w dyskusji 26.1, 113
 OLSZEWICZ, Bolesław — Kraków 40
 OŚWIECIMSKI, Stefan — Uczni angielscy w służbie państwa 398
 PARNAS, Józef — Przyczynek do dyskusji na temat organizacji nauki polskiej 342
 PIEKARA, Arkadiusz — Nauka w służbie śmierci 25
 PIGOŃ, Stanisław — głos w dyskusji 26.1, 113—114
 PIWARSKI, Kazimierz — Potrzeby polskich nauk historycznych w zakresie dziejów Śląska — 21

- PRZYCHOCKI, Gustaw — Ogólne zagadnienia, dotyczące zadań i potrzeb nauki polskiej 69
- POGONOWSKI, Jerzy — Sprawozdanie z książki: Fryderyk Hechel — Człowiek nauki jakim był 59
- PRZYBYŁKIEWICZ, Zdzisław — Nauka w służbie życia 31
- REYMAN, Edmund Jan — Świat nauki a odbudowa kultury etycznej 281
- ROMER, Eugeniusz — głos w dyskusji 26.1. 103—104
- RUTKOWSKI, Jan — Prace zespołowe i instytuty badawcze w naukach humanistycznych 243; Uwagi o polskim czasopiśmiennictwie historycznym 438
- SAFAREWICZ, Jan — Komisja ustalania nazw miejscowych 289
- SAWICKI, Ludwik — zagajenie 132. 153; Podstawowe postulaty organizacji nauki 155
- SEMBRAT, Kazimierz — Poprawa warunków pracy naukowej w szkolnictwie wyższym 254
- SKOWRON, Stanisław — O metodach nauczania na wyższych uczelniach 19
- Słt zob. LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław
- SMOLUCHOWSKI, Adam — Sprawozdanie z książki: Władysław Szumowski — O eunuchach i kastracji w różnych krajach i czasach oraz kilka drobnych artykułów 498
- SPLAWIŃSKI zob. LEHR-SPLAWIŃSKI, Tadeusz
- STARMACH, Karol — głos w dyskusji 26.1. 110—111
- sto zob. OŚWIECIMSKI, Stefan
- STOŁYHWO, Kazimierz — głos w dyskusji 26.1. 108—109
- STRATTON, F.J.M. — Międzynarodowa współpraca naukowa 492
- SUCHOCKI, Mieczysław — Instytut Zachodni, podstawy pracy i jej dotychczasowe wyniki 469
- SUCHODOLSKI, Bogdan — Podstawy i zadania nauki 172
- SUCHODOLSKI, Witold — Na marginesie konferencji krakowskiej (26.1. 46) w sprawie potrzeb i organizacji nauki w Polsce 169
- SZABŁOWSKI, Jerzy — Konferencja historyków sztuki i kultury 133
- SZAFER, Władysław — Uwagi o zadaniach i organizacji nauk przyrodniczych w Polsce 76
- SZCZEPAŃSKI, Jan — Łódź 198
- SYMKIEWICZ, Dezydery — Jeden procent dla kultury! 234
- SWIDZIŃSKI, Henryk — Rola geologii w życiu gospodarczym kraju 271
- ib zob. BUKOWSKI, Tadeusz
- TOMASIK zob. LIWSZYC-TOMASIK, Stanisław
- TOMASZEWSKI, Tadeusz — Lublin 130
- VETULANI, Adam — O konieczności pomocy zagranicy przy odbudowie nauki polskiej 90
- W. A. zob. ANTONIEWICZ, Władysław
- WEYSENHOFF, Jan — Konferencja fizyków polskich 205
- WĘDKIEWICZ, Stanisław — głos w dyskusji 26.1. 114—116
- WIEŁOPOLSKI, Alfred — Pomorze 200

Skorowidz rzeczowy

- Akta ustawodawcze 53—54, 209—211, 297—301.
- antropologia 452—461 (zakres i system).
- archeologia 191—193 (potrzeby).
- bakteriologia 31—37 (penicylina), 327—336 (bad. pseudonauk w zespole).
- bibliografia 431—438 (potrzeby).
- bibliotekarstwo 226—227 (rec.), 480 (zjazd Związku).
- bomba atomowa 25—27; zob. też energia a.
- botanika 204—205 (zjazd).
- dyplomatyka 349—352 (jako odrębna n.).

- ekonomia 380—381 (Pol. Tow. Ekon.).
 etyka 281—283 (Inst. Krzewienia Kul-
 tury E.).
 energia atomowa 263—271, 372—375;
 zob. też bomba a.
 ENGLISH SUMMARIES: 61—64, 145—
 151, 228—232, 316—320, 410—415,
 501—512.
 Fakty i poglądy 370—379, 462—468.
 filozofa n. zob. teoria i filozofia n.
 finansowanie n. 72—73, 89 (humani-
 styka), 103, 234—237 (kultura).
 fizyka 205—206 (ogólnopół. konfer.);
 zob. też bomba atomowa i energia
 atomowa.
 geografia 385—386 (pokaz map).
 geologia 271—275 (w życiu gospodar-
 czym), 286—289 (zjazd plejstocenu).
 higiena 381—382 (P. Zakł. H.).
 historia 21—24 (potrzeby w zakr. h.
 Śląska), 349—352 (dyplomatyka),
 408—409 (filozofia dziejów, rec.).
 438—447 (czasopiśmiennictwo).
 historia medycyny 498 (recenzja).
 historia prawa 314—315 (recenzja).
 historia przyrodoznawstwa 306—307
 (Inst. Hist. Nauk Przyr. ZSRR).
 historia sztuki 133—134 (konferencja
 ogólnopolska, 476—480 (związek za-
 wodowy).
 humanistyka 84—90 (zadania i potrze-
 by), 119—120 (jako ant dotum prze-
 rostu techniki), 218—222 (wartość
 wychowawcza), 243—254 (praca ze-
 społowa i instytuty badawcze),
 427—431 (centralizacja czy decen-
 tralizacja); zob. też pod nazwami
 poszczególnych dziedzin.
 humanizm naukowy 17—18, 218—220.
 Instytut Krzewienia Kultury Etycznej
 281—283.
 Instytut Słowiański 193—197.
 Instytut Zachodni 47—48, 469—475.
 instytuty badawcze (problematyka-po-
 stuluaty) 78—80, 165—166, 243—254,
 255—259, 347—348.
 kartoteka uczonych polskich; zob. Mi-
 nerwa Polska.
 Koło Naukoznawcze w Poznaniu 295.
 Komentarze 55—59 (przeegl. prasy),
 218—224 (polemika).
 Komisja Ustalania Nazw Miejscowych
 289—290 (posiedzenie).
 Konferencja w sprawie potrzeb i or-
 ganizacji n. polskiej, Kraków 26. 1.
 65—117, 169—172.
 Konferencja w sprawie zasad orga-
 nizacji n. polskiej (Warszawa 13.2)
 153—172.
 konferencje; zob. Zjazdy i konferen-
 cje.
 Korespondencja 217—218, 281—283.
 Kraków 40—44.
 Kronika (krajowa) 52—53, 136—137,
 207—209, 295—297, 388—390,
 481—483.
 Kronika (zagran.) 140—142, 306—313,
 404—407, 496—497.
 Łódź 198—200.
 Lublin 130—132.
 mapy 385—386 (pokaz).
 matematyka 142—144 (rec.).
 materialne podstawy n.; zob. finan-
 sowanie.
 medycyna 225—226 (metodologia
 rec.), 494—496 (m. społeczna na Za-
 chodzie), 498 (historia, rec.).
 metody nauczania na wyższych uczel-
 niach 19—20, 110—111, 251—254;
 zob. też wolność n.
 Międzynarodowa Rada Unii Nauko-
 wych 492—494.
 „Minerwa Polska” 321—322 (rocznik
 nauki polskiej).
 młodzież akademicka; zob. student.
 muzea 134—135 (zjazd Związku M.).
 Narodowy Instytut Postępu 467—468,
 475—476.
 „Nature” (tygodnik) 138—140.
 nauczanie a nauka w szkołach w
 80—82, 105—106.
 nauczyciele 206—207 (konfer. o kształ-
 ceniu naucz.).
 nauka czysta a stosowana 9—13,
 80—82, 118—119, 239—240.
 Nauka w kraju 38—53, 130—137,
 198—209, 284—297, 380—390,
 469—483.
 Nauka za granicą 138—142, 214—216,
 305—313, 398—407, 492—497.
 nauki humanistyczne; zob. humanisty-
 ka.

- nauki przyrodnicze; zob. przyrodoznawstwo.
- nauki rolnicze; zob. rolnictwo.
- Naukoznawczy przegląd prasy; zob. Przegląd prasy.
- naukoznawstwo 295 (Koło n. w Poznaniu), 322—336 (problematyka), niebezpieczeństwa n. 2—5, obowiązki społeczne uczonych 14—17, odpowiedzialność uczonych i n. 5—9, 190—191.
- organizacja n. 65—117 (konferencja krakowska 26.1), 98—99 (tezy), 117—126, 153—172 (konferencja warszawska 13.2), 336—348, 427—431 (humanistyka), 448—452 (n. rolnicze w Z.S.R.R.), 492—494 (międzynarod.).
- państwo a n. 102—103, 118—119, 158, 370—372, 398—401, 463—467; zob. też Rada Naukowa.
- Państwowa Rada Naukowa; zob. Rada Naukowa.
- Państwowa Rada Ochrony Przyrody 135—136.
- Państwowy Zakład Higieny 381—382.
- penicylina 31—37.
- piśmiennictwo naukowe zob. Przegląd prasy, wydawanie, Wydawnictwa nadesłane, Sprawozdania oraz pod nazwami poszczególnych instytucji, nauk i dziedzin.
- planowanie zob. zespół, organizacja, zadania.
- pleistocen zob. geologia.
- podreczniki naukowe 72, 217—218.
- podstawy n. zob. teoria i filozofia n.
- „Polemic” (miesięcznik) 305—306.
- polityka a n. 462—467.
- Polska Akademia Umiejętności 41—42.
- Polski Słownik Biograficzny 499.
- Polski Związek Zielarski 132—133.
- Polskie Towarzystwo Botaniczne 204—205.
- Polskie Towarzystwo Ekonomiczne 380—381.
- Polskie Towarzystwo Fizyczne 205—206 (konferencja).
- Polskie Towarzystwo Przyrodników im. Kopernika 293—295.
- Polskie Towarzystwo Zoologiczne 386—388 (zjazd).
- Pomorze 200—204.
- popularyzacja n. 377—379 (radio).
- potrzeby nauki polskiej 65—117 (konferencja krakowska), 69—76 (ogólne), 76—84 (przyrodoznawstwo), 84—90 (humanistyka), 90—97 (pomoc zagraniczna); zob. też pod nazwami poszczególnych nauk i dziedzin.
- Poznań 45—48, 295.
- praca zespołowa w n. zob. zespół.
- prawo 314—315 (historia p., rec.), 370—372 (brak prawników w odbudowie prawa); zob. też Akta ustawodawcze.
- prehistoria 382—385 (konferencja).
- prownia jako miejsce pracy naukowej 427—431.
- Przegląd prasy 211—213, 301—304, 391—397, 483—491.
- przyrodoznawstwo 76—84 (zadania i organizacja), 135—136 (P. Rada Ochr. Przyr.), 306—307 (Inst. Hist. Nauk Przyr.); zob. też pod nazwami poszczególnych dziedzin.
- Rada Naukowa 38—40, 122—126, 290—291.
- radar 27—28.
- radio 377—379 (Uniwersytet Radowy).
- reforma szkolnictwa wyższego 19—20, 80—82, 99—100 (tezy); 110—111, 161—165, 249—263, 336—348.
- rolnictwo 448—452 (organizacja nauk w Z.S.R.R.).
- Śląsk 21—24 (potrzeby historii).
- słowianoznawstwo 193—197 (Instytut Słowiański).
- społeczeństwo a n. 3—18, 100—102 (tezy).
- Sprawozdania (recenzje z książek) 59—60 142—144, 225—227, 314—315, 408—409, 498.
- starożytnictwo zob. archeologia.
- stopnie naukowe 375—377 (Polska i Z.S.R.R.).
- studenci 113 (o współpracę profesorów w samokształceniu), 309—310

- (współdziałanie z pracownikami uniwersytetów w Anglii).
- szkolnictwo wyższe 206—207 (kształc. nauczycieli), 249—259 (nstitute badawcze), 254—263 (pracownicy), 375—377 (stopnie w Polsce i Z.S.R.R.); zob. też metody nauczania a n., organizacja n., reforma, studenci.
- teoria filozofia n. 117—121, 172—179, 322—336.
- toponomastyka 289—290.
- Toruń 284—286.
- Towarzystwa naukowe i instytucje badawcze 292—295, 469—480.
- typologia 352—369 (rozszerzenie Kretschmera).
- tytuły naukowe 375—377 (Polska a Z.S.R.R.).
- uczeni 2 (Kutrzeba, nekr.), 14—17 (obow. społeczne), 59—60 (Hechel, rec.), 398—401 (w służbie państwa). ujemne skutk. n. 3—5.
- Uniwersytet Jagielloński 126—129 (profesorowie w Sachsenhausen i w Dachau).
- Uniwersytet Radiowy 377—379.
- ustawodawstwo dotyczące nauki zob. Akta ustawodawcze.
- Warszawa 48—51.
- wojna a n. 4 (w. winą n.), 25—37 (wynalazki), 91 (wyścig mózgów), 90—93 (n. polska a w.).
- wolność n. 80—82, 97—98, 164—165, 238—239, 417—426.
- wychowawcza wartość n. 220—222.
- wydawane (problematyka — postulaty) 192—193 (źródła historyczne), 217—218 (podręczniki), 276—280 (prace naukowe), 438—447 (czasop. histor.).
- Wydawnictwa nadesłane 416.
- Wydawnictwa (zagraniczne, omówienie), 305—306, 401—404, 494—496.
- wymiana wydawnictw n. 276—278.
- wynalazk. wojenne 25—37.
- zadania n. 69—76, 76—84 (przyrodoznawstwo), 84—90 (humanistyka), 172—179.
- zagranica a n. polska 70—71 (brak kontaktu), 90—97 (konieczność pomocy), 102 (tezy).
- zespół pracowników n. 11—12, 237—254, 327—336, 465—466.
- Zjazdy i konferencje 132—136, 204—207, 286—292, 382—388 (...i wystawy), 480.
- zoologia 386—388 (zjazd).
- Związek Bibliotekarzy i Archiwistów Polskich 480 (zjazd).
- Związek Muzeów 134—135 (zjazd).
- Związek Socjalistycznych Republik Radzieckich 306—307 (Inst. Historii Nauk Przyrodniczych), 375—377 stopnie i funkcje naukowe), 448—452 (organizacja nauk rolniczych).
- Związek Zawodowy Historyków Sztuki i Kultury 476—480.
- związki zawodowe naukowców 111—112, 179—191.